

Endelhovenlaan 1, 3601 GR Maarssen
Postbus 1212, 3600 BE Maarssen
T 140346 F 0346 25 40 10
www.stichtsevecht.nl
info@stichtsevecht.nl

Raadsvoorstel

Onderwerp

Nota Verbonden Partijen 2025 gemeente Stichtse Vecht

Begrotingswijziging

Geen

Datum raadsvergadering

30 september 2025

Portefeuillehouder

H.C. van den Akker

Organisatie onderdeel

Bestuurlijke en Juridische zaken

E-mail opsteller

Sharief.gulzar@stichtsevecht.nl

Telefoonnummer opsteller

140346

Registratie nummer

Aan de gemeenteraad

Voorgesteld besluit

- 1 De nota Verbonden Partijen vaststellen met de belangrijkste uitgangspunten :
 - a. Alleen de 'Verbonden partijen' die voldoen aan de definitie van het BBV vallen onder de werking van deze nota met uitzondering van de U10;
 - b. Het college hanteert bij het besluit tot deelname of oprichting van een verbonden partij, de in deze nota uitgewerkte en door de raad vastgestelde uitgangspunten en afwegingskader;
 - c. De raad vervult de kaderstellende en controlerende rol; het college de opdrachtgevers- en eigenaarsrol;
 - d. Vanuit de rolzuiverheid hanteert de gemeente het principe dat raadsleden geen zitting hebben in het algemeen bestuur of het dagelijks bestuur van een verbonden partij;
 - e. Om rolvermenging te voorkomen zijn de opdrachtgeversrol en de eigenaarsrol binnen het college bij publiekrechtelijke samenwerkingen in principe gescheiden;
- 2 Vaststellen van het 'Algemeen delegatiebesluit gemeente Stichtse Vecht 2025', onder gelijktijdige intrekking van het 'Algemeen delegatiebesluit gemeente Stichtse Vecht 2011', zoals ook gewijzigd bij besluit van 1 juli 2019, overeenkomstig het voorliggende conceptbesluit (bijlage 2)

Samenvatting

Uw raad wordt voorgesteld voorliggende nota Verbonden Partijen 2025 vast te stellen. Deze nota versterkt de mate waarin de raad zijn kaderstellende en controlerende rol kan uitoefenen. Het nota biedt een uniforme systematiek voor de aansturing van onze verbonden partijen en is de onderlegger van de paragraaf Verbonden partijen in begroting en jaarrekening. Verder bevat de nota een afwegingskader waarbinnen een samenwerking vorm zou moeten krijgen en beoogt ongewenste dubbele rollen te voorkomen. De nota differentieert verbonden partijen naar sturingsprofielen, waardoor uw raad en ons college gericht toezicht kunnen houden. De wijziging van de Wet Gemeenschappelijke Regeling dwingt tot een wijziging van dit delegatiebesluit. Met dit raadsvoorstel wordt de raad tevens gevraagd het nieuwe Algemene delegatiebesluit vast te stellen in een apart raadsbesluit en het delegatiebesluit van 2011 in te trekken.

A Inleiding

Aanleiding

Bij samenwerking in de vorm van verbonden partijen kiezen overheden ervoor gezamenlijk een organisatie op te richten die een taak uit voor hen uitvoert. Daarbij heeft die organisatie eigen bevoegdheden en een eigen bestuur. Gemeenten gaan zo'n verbintenis aan vanwege de vergrote kansen die dat biedt om maatschappelijke opgaven effectiever te realiseren. Verbonden partijen vormen een wezenlijk onderdeel van het palet van mogelijkheden die gemeenten kunnen (en soms moeten) inzetten om de aan hen toebedeelde taken te realiseren. Uit het rekenkameronderzoek Regievoering dat in 2023 in Stichtse Vecht is gehouden naar deze manier van samenwerking blijkt evenwel dat raden weinig grip ervaren als het gaat om verbonden partijen. De aanbeveling van de rekenkamercommissie aan het college was tweeledig: a. ontwikkel een toetsingskader; b. ontwikkel een begroting gericht op de toekomst. In de nota verbonden partij die hier voor ligt, wordt gehoor gegeven aan de eerste oproep.

Bevoegdheid

De nota Verbonden partijen is voor de raad een kader om grip te houden op diverse samenwerkingen en past daarmee binnen de kaderstellende rol van de raad.

In afdeling 10.1.2. van de Algemene wet bestuursrecht staan regels over delegatie. In artikel 156 van de Gemeentewet staat een algemene grondslag voor delegatie door de raad.

Afweging scenario's

Nee

Maatschappelijk doel en beoogd effect

De gemeente Stichtse Vecht werkt op een groot aantal gebieden samen met andere overheden, maatschappelijke instellingen en het bedrijfsleven in verbonden partijen. Het aangaan van een verbonden partij moet gebeuren vanuit de kracht van het intensief samenwerken en de kansen die dat biedt om op een effectieve en efficiënte manier maatschappelijke effecten te bereiken. Daarbij is het belangrijk te

onderkennen dat de verbonden partij een zelfstandige speler is, waar vervolgens – naast de verbondenheid – ook mee moet worden samengewerkt, net als met de partners in de verbonden partij.

Een maatschappelijk effect is een gewenste situatie in de samenleving. Met andere woorden draagt het samenwerkingsverband bij aan de doelen die de gemeenteraad en het college hebben opgesteld voor het welzijn van hun gemeente. In het algemeen zijn de redenen om deel te nemen aan een verbonden partij:

- Als we denken dat we samen met andere partijen makkelijker of beter een gewenst maatschappelijk effect kunnen bereiken, bijvoorbeeld bij grensoverschrijdende effecten.
- Als de taak het vermogen van de gemeente overschrijdt om die taak naar behoren uit te voeren (bestuurlijk en financieel)
- Of als we specifieke expertise of bevoegdheden nodig hebben die wij als gemeente niet kunnen leveren
- Of als we denken dat we door samenwerking efficiënter of kwalitatief betere dienstverlening kunnen leveren

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening

Om inzicht te krijgen in de activiteiten, financiële en bestuurlijke belangen, alsmede de risico's die samenhangen met verbonden partijen, heeft de gemeenteraad in 2014 de Nota verbonden partijen vastgesteld en in 2018 geactualiseerd.

B Beslispunten, Argumenten en Risico's

Argumenten

1.1 Voorliggende nota versterkt de mate waarin de raad zijn kaderstellende en controlerende rol kan uitoefenen.

Om de raden in de gelegenheid te stellen hun kaderstellende dan wel controlerende taken goed in te laten vullen heeft de wetgever in de nieuwe Wet gemeenschappelijke regelingen 2022 meerdere wijzigingen doorgevoerd. Het overgrote deel van deze wijzigingen dienen door de verbonden partijen te worden doorgevoerd en een aantal door de gemeenten. De belangrijkste wijzigingen betreffen :

- Zienswijzen bij treffen/wijzigen college- en/of burgemeestersregeling;
- Verplichte reactie op zienswijzen ontwerpbegroting;
- Zienswijzen op andere besluiten dan ontwerpbegroting (afhankelijk van het gekozen sturingsprofiel)
- Actieve informatieplicht bestuur samenwerkingsverband;
- Mogelijkheid tot inrichten Regionale raadsadviescommissie (moet door VP worden opgepakt);
- Regionaal enquêterecht;
- Versterking positie (gemeenschappelijke) rekenkamer;
- Verplichte afspraken rond evaluatie (moet door VP worden opgepakt)
- Verplichte opnemings van een uitgebreidere uittredingsregeling (moet door VP worden opgepakt).

1.2 Voorliggende nota biedt een uniforme systematiek voor de aansturing van onze verbonden partijen en is de onderlegger van de paragraaf Verbonden partijen in begroting en jaarrekening

In voorliggende nota hebben wij samenwerking als cyclisch model benaderd: de oprichting, de uitvoering en de evaluatie. Per fase stellen wij kaders waarbinnen de samenwerking vorm zou moeten krijgen.

Daarmee borgen we een uniforme systematiek voor de aansturing van onze verbonden partijen. Verder

hebben wij in beeld gebracht wat de rollen van uw gemeenteraad zijn, op welke wijze wij u daarin kunnen faciliteren en hoe kaderstelling en controle door uw raad vervolgens plaats zou kunnen vinden. De nota is daarnaast de onderlegger voor de paragraaf Verbonden partijen in de P&C cyclus. De paragraaf verbonden partijen is daarmee ook kaderstellend. Met de vaststelling van deze herijkte nota verbonden kan de paragraaf verbonden partijen in de begroting voor wat betreft de visie op en beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen worden beperkt tot een verwijzing naar betreffende kadernota verbonden partijen.

1.3 Voorliggende nota bevat een afwegingskader waarbinnen een samenwerking vorm zou moeten krijgen

De aanleiding voor een samenwerking is vaak dat één of meerdere partijen opstaan en het initiatief tot samenwerking nemen om zodoende beter maatschappelijke opgaven te realiseren. Het is ook goed denkbaar dat een samenwerking wettelijk is voorgeschreven, zoals bijvoorbeeld in de Wet op de veiligheidsregio's. In de oprichtingsfase wordt primair onderzocht of de samenwerking wenselijk, mogelijk en/of opportuun is, en zo ja welke vorm voor het specifieke doel het meest geschikt is. Als vertrekpunt voor ieder initiatief tot samenwerking is in de nota een afwegingskader opgenomen om de juiste vorm te kunnen bepalen. Dit afwegingskader helpt om de discussie op de juiste manier te voeren. Bij de oprichting, wijziging of beëindiging van een verbonden partij wordt uw raad in positie gebracht.

1.4 Voorliggende nota beoogt ongewenste dubbele rollen te voorkomen

Naast de keuze voor een samenwerkingsvorm is het bemensen van deze samenwerking van belang. Bij de bemensing van een verbonden partij moeten eventuele ongewenste belangentegenstellingen worden meegewogen. Voorliggende nota formuleert normen voor vertegenwoordiging. Vanuit het oogpunt van dualisme en de controlerende rol van de raad hanteert de gemeente Stichtse Vecht het principe dat een raadslid geen deel uitmaakt van het algemeen bestuur in publiekrechtelijke samenwerkingen en dagelijks bestuur in privaatrechtelijke samenwerkingen.

1.5 Voorliggende nota differentieert verbonden partijen naar sturingsprofielen, waardoor uw raad en ons college gericht toezicht kunnen houden

Het krijgen van grip op verbonden partijen is en blijft een uitdaging. Zowel ambtelijk, bestuurlijk als vanuit de gemeenteraad bezien, is het niet mogelijk om alle samenwerkingsverbanden even intensief te volgen. Niet elk samenwerkingsverband vraagt ook evenveel tijd en aandacht. Daarom is het verstandig in kaart te brengen welke samenwerkingsverbanden nadrukkelijk aandacht vragen van de raad, college en ambtelijke organisatie. Om als bestuur en organisatie grip te houden op verbonden partijen werkt de gemeente met de sturingsprofielen Regulier, Uitgebreid en Intensief.

Deze profielen geven aan welke middelen raad, college en ambtelijke organisatie (in samenhang) in kunnen zetten bij een groot of minder groot bestuurlijk en financieel belang in de samenwerking. Daarmee biedt deze nota handvatten voor het beantwoorden van drie cruciale strategische vragen over samenwerking in de vorm van verbonden partijen: wanneer en waarom gaan we een verbintenis aan; welk middelen kunnen we aanwenden om te sturen op een verbonden partij; wanneer moeten we meer (of juist minder) intensief sturen op een verbonden partij. Hierbij geldt voor alle componenten dat dit sturen een proces is dat de gemeente als geheel moet realiseren. Het vraagt om een goed samenspel tussen college, raad, management en medewerkers, waarbij een ieder vanuit de eigen rol en taak bijdraagt aan het gezamenlijke doel van het krijgen van grip.

2.1 Aanpassing van het Algemeen delegatiebesluit is nodig vanwege wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen

Delegatie aan het college van de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen tegen een ontwerp-begroting van een gemeenschappelijke regeling is door de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) per 1 juli 2022 niet meer mogelijk. Doel van de wijziging van de Wgr is om de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen en de kaderstellende en controlerende rol van de raad te versterken. Daarbij past niet dat het college de bevoegdheid heeft de zienswijze op een ontwerp-begroting in te dienen. De aard van de bevoegdheid verzet zich in dit geval tegen delegatie. Daarmee is delegatie op basis van artikel 156 van de Gemeentewet niet mogelijk. Er is in dit geval geen andere wettelijke grondslag voor delegatie. In het Algemeen delegatiebesluit gemeente Stichtse Vecht 2011 is deze bevoegdheid wel gedelegeerd. Dit moet hersteld worden. Herstel vindt plaats door een nieuw te nemen delegatiebesluit. Het huidige delegatiebesluit is versnipperd over meerdere besluiten. Om verdere versnippering en onduidelijkheid te voorkomen wordt een geheel nieuw besluit voorgesteld. Het besluit uit 2011 en de latere wijziging worden daarbij ingetrokken. Er is een apart raadsbesluit voor het Algemeen delegatiebesluit nodig, aangezien deze afzonderlijk moet worden gepubliceerd.

Risico's

1.1 Voorliggende nota vertegenwoordigt enkel de beleidsopvattingen van de gemeente Stichtse Vecht ten aanzien van verbonden partijen

Een belangrijke kanttekening bij samenwerken is dat besluitvorming binnen een verbonden partij doorgaans gericht is op consensus. Het feit dat uw raad en ons college een bepaald standpunt innemen, wil niet automatisch zeggen dat dit wordt overgenomen. Er bestaat dus altijd het risico dat een norm of uitgangspunt uit voorliggende nota niet op (voldoende) draagvlak kan rekenen bij andere deelnemers van een verbonden partij.

1.2 Rollen van bestuurders en/of ambtenaren zullen uiterlijk bij aanvang van een nieuwe bestuursperiode heroverwogen worden

Hoewel wij uw raad voorstellen om niet langer een rol in het algemeen en dagelijks bestuur in te nemen, voelen wij ons ook verantwoordelijk richting onze partners in dergelijke verbonden partijen. Na vaststelling van de nota door uw raad, zal Stichtse Vecht kenbaar maken dat we voornemens zijn om de raad niet meer te laten deelnemen in besturen van verbonden partijen, maar dat ook niet direct – zonder goede opvolging – zullen doen. Wij koersen erop om dit uiterlijk bij aanvang van een nieuwe collegeperiode te effectueren.

C Overige aspecten

Financieel

Vaststelling van bijgaande nota heeft geen financiële consequenties.

Juridisch

De wijziging van de Wet Gemeenschappelijke Regeling dwingt tot een wijziging van dit delegatiebesluit.

Kanttekeningen

Vaststelling van bijgaande nota heeft geen kanttekeningen.

Communicatie

De nota biedt niet alleen een perspectief op de wijze waarop de gemeenten, in de vorm van samenspel tussen college, raad en ambtelijk organisatie de grip op verbonden partijen gericht kan versterken, maar geeft ook inzicht aan al onze verbonden partijen welke mate van sturing voor Stichtse Vecht gewenst is. De nota biedt overigens voor alle actoren in de gemeente (raad, college, management, medewerkers) handvatten om als één organisatie grip te houden op verbonden partijen. Dit rechtvaardigt een brede communicatie in onze organisatie en daarbuiten.

Participatie

De bijgaande nota is opgesteld in nauwe samenspraak met de griffie en diverse actoren uit de ambtelijke organisatie.

Vervolg

De paragraaf Verbonden partijen in de Programmabegroting dient te worden aangepast. Het college tracht dit in de begroting 2026 nog te wijzigen. Verder dient het raadsbesluit voor het Algemeen delegatiebesluit te worden gepubliceerd.

Bijlagen

- 1 Nota Verbonden Partijen 2025 gemeente Stichtse Vecht
- 2 Raadsbesluit Delegatiebesluit gemeente Stichtse Vecht 2025

8 juli 2025

Burgemeester en wethouders van Stichtse Vecht

Gemeentesecretaris
drs. R.C.L. Heijdra

Burgemeester
drs. A.J.H.T.H. Reinders